

EINDPROJECT IVN Noord Kennemerland; OUDORPERPOLDER

Door ⇒ FRANK ELZAS ⇒ JOHAN de VRIES ⇒ JAN KAMPER

9 september 2023

De Oudorperpolder; Waar natuur en historie elkaar ontmoeten

Vandaag zullen Johan en Jan en ik (Frank) jullie meenemen in de geschiedenis van de Oudorperpolder en de natuur die de polder als recreatiegebied te bieden heeft.

Het wordt dus een natuurhistorische wandeling waarbij we afwisselend alle drie een aantal verhalen vertellen van dit gebied; historische verhalen en natuurinformatie.

Locatie 1; BASISSCHOOL DE ZES WIELEN

Geschiedenis

We staan op een historische plaats in een historische polder: De OUDORPERPOLDER.

Om te begrijpen waarom dit een historische plek is, moeten we teruggaan naar halverwege de 13^e eeuw, toen Graaf Willem II van Holland – beoogd koning van het Duitse rijk – de strijd aanging met de onafhankelijke West-Friezen. Noord-Holland was in die tijd een waterrijk gebied en verdeeld in Het Graafschap Holland en het gedeelte waar de onafhankelijke West-Friezen woonden. Op vrijdag 28 januari 1256 zakte Willem door het ijs in het Berkmeer bij Hoogwoud. Hij werd afgeslacht door woedende West-Friezen die op dat moment niet door hadden dat ze met Willem II te maken hadden. Toen ze begrepen wie ze gedood hadden, verborgen ze zijn lichaam in een afgelegen boerderij in Hoogwoud, onder een grote ijzeren haardplaat. Zijn zoon Floris V zou 22 jaar later zijn lichaam daar hebben gevonden en begraven. In 1288 lukte het Floris om het gebied West-Friesland bij het Graafschap Holland in te lijven en de West-Friezen te kerstenen. Om de West-Friezen stevig onder controle te houden bouwde Floris verschillende dwangburchten in en rond West-Friesland. En twee van deze dwangburchten lagen toevallig in de Oudorperpolder op ongeveer 600 meter van elkaar af bij deze oude dijk: De Munnikenweg.

Andere dwangburchten die Floris V liet bouwen zijn: Medemblik (Radboud) – Enigenburg (Nuwendoorn) – Wijdenes (slot Wijdenes) – Torenburg – Nieuwburg – Middelburg. Zie ook: <http://www.dwangburchten.nl/artikel/Floris%20V%20en%20zijn%20kastelenbouw-v2.pdf>

De Munnikenweg is een bestaande dijk uit de dertiende eeuw -1272 - verbreed in opdracht van Floris V. De weg is bedoeld als een verbindingsweg tussen Alkmaar/Kennemerland, kasteel Torenburg, en de Vronergeest (Oudorp/West Friesland).

Langs deze weg konden de troepen van Floris zich sneller verplaatsen bij veldtochten tegen de West Friezen. In later jaren is de weg verbreed. Kasteel Middelburg was met een brug verbonden met de weg. Vanaf de noordzijde van de weg liep een verbinding naar kasteel Nieuwburg. Bij de bestrating, in 1870, is gebruik gemaakt van klinkers/kasseien, het verloop van de weg is toen ook deels rechtgetrokken. De kasseienstrook wordt officieel opgenomen in het historisch erfgoed van de stad. Met deze status is de kasseienstrook het eerste 'kasseienstraatmonument' dat Nederland rijk is. Bij de herbestrating in 2022 zijn archeologische vondsten gedaan, landhoofden van de brug bij kasteel Middelburg en delen van de tankversperring uit WO II. De naam van de weg is ontleend aan het Karmelietenklooster dan nabij kasteel Middelburg stond.

Tijdens wielerveders in Noord-Holland Noord en rond Alkmaar wordt de Munnikenweg vaak in het parcours opgenomen. Ook bij het wereldkampioenschap wielerveden in 2019 is over de Munnikenweg gereden. Laurens ten Dam woont hier om de hoek en rijdt heel vaak een rondje over deze weg.

We staan hier bij de OBS De Zes Wielen. Een fantastisch schoolgebouw hier midden in de polder. Mijn vrouw – ze woonde als klein meisje in een grote boerderij aan de Rekerdijk, ging hier naar school toe. De school van meester Klunder. Zijn zoon Bert Klunder is cabaretier geworden en naar hem is het restaurant bij theater De Vest genoemd. De school is ontworpen door gebroeders Reijendam, die ook in Nieuwe Niedorp zo’n zelfde openbare school hebben bedacht. Reijendam liet zich inspireren door de piramidevormige stolpboerderij. Daarbij heeft hij gebruik gemaakt van elementen uit de traditionalistische stijl en de Amsterdamse School. De klok in het klokkentorentje is een luidklok en op de werkplaats van de gebroeders Hemony gemaakt. Op de rand van de klok staan de woorden: SOLI DEO GLORIA (alleen aan God de eer) gegraveerd.

Bomen:

Om de school staan bomen en ondanks dat de Oudorperpolder ook beschreven staat als Oudorperhout zijn bomen in deze polder schaars. De bomen staan er al vele jaren want ze zijn al heel groot. Het is fijn dat er op deze plek bomen staan, want bomen reguleren de temperatuur in de omgeving. Bomen bepalen ons leefklimaat. Ze geven zuurstof en schaduw. Mensen voelen zich fijn in de buurt van bomen, kinderen spelen er graag en bomen geven rust en ontspanning.

- Bomen vergroten de sociale cohesie
- Bomen verkoelen en houden de omgevingstemperatuur wat lager
- Verbeteren het landschap en zijn herkenningspunten in een vlak landschap ⇒ rooilijnen
- Bomen doen ook seizoenen beleven
- Zijn CO2 opname en zuurstofafgifte fabriekjes en zijn circulair
- Versterken biodiversiteit.

Opmerkelijk is dat langs de rooilijn van de Munnikenweg zomerlinden staan en om de school zelf diverse andere bomen: de Els, de Populier, een Iep, Kastanjes, Zomerlinden. Hier in Noord-Holland heb je relatief gezien t.o.v. Oost-Nederland heel weinig houtwallen. Hier in Noord-Holland heeft grote ruilverkaveling plaatsgevonden. Daardoor zijn veel houtwallen – die o.a. dienstdeden als ‘erfafscheiding’ door de verkaveling verdwenen.

De erfafscheiding is in Noord-Holland heel functioneel opgezet door sloten te graven, zodat de waterhuishouding van het omliggende land beïnvloedbaar is. Op de Veluwe en in oost-Nederland zie je veel meer houtwallen, want het heeft geen nut om daar sloten te graven, aangezien die dan toch droog blijven liggen omdat daar veel minder water aanwezig is.

In de Oudorperpolder is het opmerkelijk dat bomen de gebouwen ertussen markeren ⇒ OBS de Zes Wielen en voormalige grond van boerderij van de familie Admiraal.

De zomerlinden hier vormen ook de bomen langs de Munnikenweg. Een soort rooilijn dus. De Lindebomen zijn in Nederland ons welbekend en leuk om even bij stil te staan.

ZOMERLINDE ⇒ <i>Tilia platyphillos</i>
--

Lindebomen: De zomerlinde wordt ook wel de grootbladige linde genoemd, omdat de winterlinde een kleiner blad heeft. Het blad van de zomerlinde is hartvormig en tussen de 6 en 12cm groot. De kleur is dofgroen. Een zomerlinde die al wat ouder is kan ook gaan

bloeien. De zomerlinde bloeit in de maanden juni en juli met grote gele tuilen van bloemen. De geur van de bloemen is erg prettig. Linde kan je ook herkennen aan haar 'waterloten' en het blad is niet helemaal gelijk.

De Lindebomen werden bij de Kelten en de Germanen gezien als heilige boom. De geest van de Linde gold als beschermer voor huizen, bronnen en kerken. Ook later werd de Linde als goede boom beschouwd. Er werd recht gesproken door middel van een vierschaar en andere plechtigheden gehouden, waaronder het sluiten van huwelijken. De duimen van de geliefden werden dan in de bast gedrukt. Een Lindetak zou tevens helpen als middel tegen tandpijn bij kinderen en het werd in amuletvorm gebruikt tegen zwarte magie en geesten. Lindebomen komen ook voor in zogenaamde Heraldiek; zo bevatten de wapens van Opmeer, Aalten, Stede Broec en Noorder-Koggenland afbeeldingen van Linde.

Bij de Germanen was de linde gewijd aan Freya, de godin van liefde, gerechtigheid, huiselijk geluk en vruchtbaarheid. Daarom werd de linde bij de Germanen de rechts- of dingboom (Judicium sub tilia) genoemd. In haar schaduw werd rechtgesproken, vonnissen geveld en vergaderd. Dit gebruik kunnen we nog tot in de middeleeuwen terugvinden. Een voorbeeld is de Gerechtslinde bij Bordesholm.

Om de eigendomsgrens van een ambachtsheer af te bakenen werd vroeger vaak een lindeboom aangeplant. Deze Grenslinde deed vaak ook dienst als grens tussen twee gemeenten. Grenslindes zijn vooral te vinden op Zuid-Beveland.

Locatie 2; DWANGBURCHT MIDDELHOF

De restanten van het kasteel Middelhof liggen onder het gras in een weiland tegenover de basisschool De Zes Wielen in de Oudorperpolder. In 1942 en 1974 is archeologisch onderzoek gedaan op de locatie van het kasteel. Op basis van de, beperkte, uitkomsten van deze onderzoeken is in 2018 en 2019 geofysisch onderzoek gedaan. Uit dit onderzoek, in combinatie met bronnenonderzoek, is veel nieuwe informatie over het kasteel gevonden.

Het kasteel is tussen 1282 en 1285 (exakte datering niet bekend) in opdracht van Floris V gebouwd als onderdeel van een ring kastelen/dwangburchten rond West-Friesland. Met de kastelen Torenburg en Nieuwburg vormde het ook de verdediging van Alkmaar aan de West Friese kant. De afstand tussen de Middelburg en de Nieuwburg is zeshonderd meter, de afstand van twee pijlschoten. De aanvallers konden dus vanuit beide kastelen worden bestookt.

Het is een groot kasteelcomplex geweest. Een hoofdburcht met een grote voorburchten, een groot aantal bijgebouwen en een haven. De kasteelgracht stond in verbinding met het Zwijnsmeer en een vaart (verbinding met Alkmaar). De meest opvallende vondst is de aanwezigheid van een z.g. barbacane (soort brugschans) een versterkte voorpoort die deel uitmaakt van het verdedigingssysteem van het kasteel, dit is uniek in Holland. Uit nader onderzoek van de administratie van het kasteel bleek dat er grote hoeveelheden (handels-) goederen in de gebouwen waren opgeslagen. De rentmeester, beheerder in dienst van Floris V van het kasteel en de goederen, woonde op het kasteel. De nu gevonden informatie is aanleiding om het kasteel niet meer de functie van dwangburcht te geven, maar eerder een functie in de lokale belastingheffing.

Bij de renovatie van de Munnikenweg is ter hoogte van de basisschool De Zes Wielen de fundering van een brug, over de vaart bij het kasteel, gevonden, deze maakte deel uit van de toegang tot het kasteel.

Planten:

RATELAAR ⇒ Rhinanthus ⇒ een geslacht uit de bremraapfamilie.

Ratelaar is éénjarig en de zaden zijn maar kiemkrachtig tot het volgende voorjaar. Dat heeft als gevolg dat wanneer de planten, door bijvoorbeeld verkeerd maaibeheer niet tot zaadzetten komen, de planten in één jaar uit het terrein kunnen zijn verdwenen. Ratelaar is een halfparasiet. In de winter groeit de wortel al uit en gaat op zoek naar de wortels van andere planten zoals gras of klaver. De Ratelaar boort deze aan en haalt

hier een gedeelte van zijn 'nutriënten'. Zo heeft het in minder rijke omstandigheden een concurrentievoordeel op die andere planten die het door toedoen van de ratelaar weer moeilijker hebben. Dat de plant gras parasiteert heeft hem populair gemaakt bij natuur- en heemtuinbeheerders. Het dringt het gras nog wat verder terug, waardoor er meer plaats is voor andere bloemplanten. Zo worden bepaalde orchideeënsoorten opvallend vaak vergezeld door deze plant. Bovendien worden ratelaars vanwege hun bloei zelf ook gewaardeerd en kunnen ze massaal het grasland geel kleuren. Ze worden door insecten, bijvoorbeeld hommels, bezocht. Ratelaar kan dus bewust gezaaid worden om vergrassing in wilde bloemenweides tegen te gaan. Ratelaar is namelijk een halfparasiet op gras. Biotoop: Ratelaar groeit het allerbeste op zure, vochtige en matig voedselrijke veengrond. Tegenwoordig is deze wilde plant vaak terug te vinden rond drassige hooilanden, ecologisch beheerde wegbermen en langs slootkanten. Ratelaars groeien voornamelijk op de Waddeneilanden, in duingebieden en in Zuid-Limburg. Verder komen ze ook voor in veenlandschappen, hoofdzakelijk in West- en Noord-Nederland. In kleigebieden zijn ze nauwelijks terug te vinden.

GELE PLOMP ⇒ Nuphar lutea

Een plant die zich met zijn dikke en vertakte wortelstok en via zaad verspreidt. Sommige larven van insecten maken onder water van de luchtkanalen gebruik om te ademen. De soort groeit drie meter diep in het water en draagt bij aan de hoeveelheid zuurstof in het water. De plant voelt zich thuis in stilstaand en matig stromend – tamelijk voedselrijk – water. Komt in heel Europa voor. De gele plomp werd in het verleden aan vee gevoerd en aangewend tegen kaalheid en hondsdoelheid.

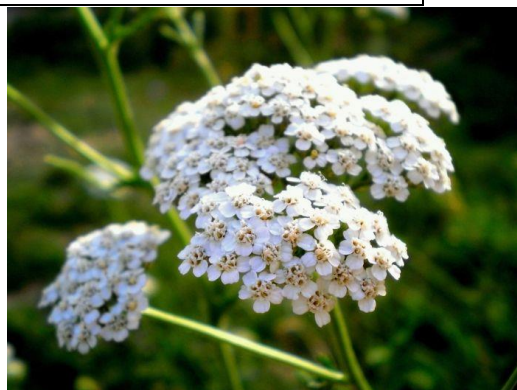
De gele plomp is de nationale plant van Friesland. Het blad ervan, in het Fries *ipompebled* genoemd, staat in het rood afgebeeld op de Friese vlag. Het blad van de gele plomp is wat ovaler en dat van de waterlelie is veel ronder.

De GELE PLOMP met een dikvertakte wortelstok die in de modderbodem rust en het overwinteringsorgaan van de plant vormt. Aan de wortelstok ontspringen lang gesteelde drijfbladeren op het water drijven grote gele bloemen. Naast de drijfbladeren komen ook frequent ondergedoken, kort slappe bladeren voor met gegolfde rand: de zogenaamde 'slabladeren'. De Gele Plomp heeft in ons land ongeveer hetzelfde verspreidingspatroon als de waterlelie. Waterplanten zorgen niet alleen voor schuilplaatsen van waterdiertjes, maar het zijn ook belangrijke waterzuiveraars en zorgen ervoor dat het water helderder wordt en een teveel aan voedingsstoffen worden verwijderd. Waterplanten en algen zijn belangrijke zuurstofproducenten, maar ze zijn ook deel van de basis van de voedselketen. Ze spelen een aantal belangrijke rollen voor het goed functioneren van plassen en vijvers en sloten.

Duizendblad $\Rightarrow$ *Achilla millefolium* $\Rightarrow$ meerjarige soort

Duizendblad komt voor op voedselrijke, verstoorde grond in bermen, op dijkhellingen, in grasland en op braakliggende terreinen. De plant kan goed tegen droogte en de volle zon. Het zijn taaie planten die ook redelijk goed betreding kunnen doorstaan.

De naam Archillea hangt mogelijk samen met de Griekse held Achilles, die een wonheel bezat dat hij in de oorlog met Pompeï gebruikte. Dat kruid zou weleens duizendblad geweest kunnen zijn, want de looistoffen in de plant werken bloedstelpend.

Nog altijd wordt duizendblad ingezet als geneeskrachtige plant. De plant is niet giftig, maar het is wel zaak dat je niet per ongeluk jacobskruiskruid meeneemt als je gaat wildplukken. Deze plant lijkt namelijk op duizendblad, maar is wel giftig. De bladeren van dit kruid lijken een beetje op boerenkool, die van duizendblad lijken op het blad van de varen. Wist je dat je ook thee kunt trekken van de bloemen en bladeren? Zo'n 50 g bloeiende toppen en jong blad is genoeg voor 1 liter thee. Het helpt voor het verminderen van cholesterol in het bloed.

Locatie 3; BLOEMEN EN PLANTEN IN DE POLDER

De Oudorperpolder bestaat uit een vruchtbare bovenlaag van klei en humus. In de klei groeien veel planten die van rijke grond houden. Langs de bermen wordt regelmatig gemaaid, dus veel planten komen niet optimaal tot hun recht

In de nazomer/herfst zijn de volgende (uitgebloeide) planten nog goed te herkennen:

gewone berenklaauw *

bijvoet **

wilde cichorei ***

* Gewone Berenklaauw. *Heracleum sphondylium*

Is een schermbloemige. De honing is goed bereikbaar voor insecten die geen lange tong hebben. De zaden zijn eetbaar. En smaken naar kardemon en kamfer. Vroeger werd berenklaauw ook wel geteeld voor de zaden en als groente. Het sap en de brandharen zijn hinderlijk. Je moet niet in de volle zon in je blootje door berenklaauwen heenlopen, dan krijg je heftige jeuk en blaren.

Tegenwoordig komen er steeds meer REUZE berenklaauwen voor. Hij doet zijn naam eer aan. De plant kan 3 tot 5 meter hoog worden. Het sap van de plant is veel schadelijker

voor ons. Het kan ernstige brandwonden veroorzaken. Ga nooit zonder beschermende kleding door de reuze berenklaauw lopen.

**** Bijvoet. *Artemesia vulgaris***

Een composiet, lijkt niet erg op de algemene composieten omdat er geen kroonblaadjes zichtbaar zijn en de bloempjes heel dicht bij elkaar staan. De bestuiving vindt plaats door de wind.

Een grote plant die meer dan een meter hoog kan worden. De onderkant van de bladeren is viltig lichtgrijs en de bovenkant is donkergroen. Bladeren geveerd. De jonge blaadjes zijn eetbaar. Het kan aan salades worden toegevoegd, licht aromatisch. Lekker bij omelet en hartige taart. Vroeger werden er nogal wat geneeskrachtige eigenschappen aan deze plant toegekend. De Romeinen deden bladen van de Bijvoet in hun schoeisel. Het helpt tegen vermoeide voeten. De Mongolen gebruikten de plant om muggen te verjagen. Ze verbranden de bladeren.

***** Wilde cichorei. *Cichorium intubis***

Een composiet, bloeit in de nazomer. Komt overal langs wegbermen voor. Sterk vertakte stengels. Mooie blauw bloemen maar de kleurstof is niet erg watervast. Als het hard geregend heeft verbleken de bloemhoofdjes.

De wortel van de cichorei wordt geroosterd en als surrogaatkoffie gebruikt. Vroeger deed mijn moeder altijd een schepje Buisman in de koffie. Dat gaf meer smaak en je hoefde minder koffie te gebruiken. Cichorei poeder is zelfs in de tijd van Napoleon gebruikt als vervanger van de koffie.

De wortel wordt ook gebruikt voor het telen van witlof. Als je de bladeren net boven het groeipunt afsnijdt en de wortel in het donker in vochtige grond stopt dan groeit er uit de bovenkant van de wortel een bleke krop van bladeren en dat is de witlof.

Locatie 4; KAAS EN BOTER

We staan hier op het erf van een voormalige stolpboerderij. De boerderij is ongeveer 30 jaar geleden gesloopt. De contouren van de boerderij zijn globaal met een liguster heggetje aangegeven. Het enige bouwwerk is een groot insectenhotel.

Op deze veeboerderij werd de koeienmelk niet alleen gebruikt voor de consumptie maar de melk werd bovenal gebruikt voor het maken van kaas en boter. Melk is een paar dagen houdbaar, kaas en boter zijn veel langer houdbaar ook zonder koelkast.

Zoals in heel West-Friesland werd er op de zuivelboerderij zelf boter en kaas gemaakt. Tot rond 1900 toen de melkfabrieken opkwamen.

De kaas werd gemaakt door stremsel aan de melk toe te voegen en heel voorzichtig te roeren op een exacte temperatuur. Na uren roeren ontstaat wrongel. Het droge gedeelte wordt eruit gevist en in kaaspersen geschept. Deze kaaspersen zorgen ervoor dat de wrongel nog droger wordt. En dan is het kaas. De kaas wordt dan op kaasplanken te drogen gelegd. De kaaspersen kun je zien in het Kaasmuseum op het Waagplein in Alkmaar. Misschien ben je er al geweest.

Door steeds de kazen te keren werd hij na een aantal weken verkoopbaar op de markt. Voor West-Friesland ging de kaas met de kar zoals hier of met de schuit vanuit het Geestmerambacht naar de kaasmarkt in Alkmaar. Op de kaasmarkt werkt de kaas gekeurd en gewogen. Het waren nogal kwaliteitsverschillen. De hygiëne, de nauwkeurigheid, de temperatuur waren erg belangrijk maar niet goed doseerbaar. In het midden van de gouden

eeuw was de export van kaas vanuit Alkmaar heel groot. Tot aan de veepest. Toen zakte de markt in.

De wei is het vocht wat overblijft als de kaas eruit is geschept. Tegenwoordig wordt de wei onder andere gebruikt voor het maken van bijvoorbeeld Rivella.

Er werd ook boter gemaakt. De melk werd in een karnton gegoten en met een spaan heel lang geroerd. Karnen heet dat. Hierdoor komt het vet bestanddeel van de melk vrij en klontert aan elkaar. De vetbestanddelen worden er uitgeschept en wat erover blijft is de karnemelk. Hierin zitten nog wel de eiwitten. Bij de wei zijn zowel de vetten als de eiwitten eruit gehaald.

Tegenwoordig brengen de meeste boeren de melk naar de zuivelfabriek. En daar wordt de kaas en de boter gemaakt. Slechts een enkele boer maakt zelf kaas en of boter. Veelal biologisch.

Wat hier nu rest is een erf met bloemenrijke veldjes en een insectenhotel. In 2021 gerealiseerd door de Stichting Oudorperhout die een polder wil waar geen kunstmest meer gebruikt mag worden en waar niet meer met chemische middelen gespoten wordt. Een van de boeren die weiland pacht is hier niet blij mee want hij voelt zich benadeeld.

Locatie 5; WATERLEVEN, Het Waterleven in de Oudorperpolder

Wat leeft er in het water van de Oudorperpolder?

- Algen zoals draadwieren, ook wel flap of kwak genoemd, algen, die maken het water groen, maar ook korstalgen die op stenen en stengels van planten groeien. Algen zijn trouwens geen planten!

Draadwier

- Planten en hier onderscheiden we drie groepen, namelijk planten die geheel onder water leven, zoals de waterpest. Planten waar bladeren op het wateroppervlak drijven, zoals waterlelies en planten die wortelen in de bodem en planten waarvan de stengels en bladeren boven water uitsteken, zoals de gele lis en riet.

Gele Lis

- Vissen, zoals de baars, voorn, karper, stekelbaarsje, paling enzovoort. Al deze vissen hebben graten oftewel een inwendig skelet.

Stekelbaarsje

- Insecten leven ook volop in en op het water. Zowel volwassen insecten als larven en nimfen. Deze diertjes hebben geen inwendig, maar een uitwendig skelet. Voorbeelden van insecten in het water zijn bijvoorbeeld de nimf van de waterjuffer, watermijt, watertor en staafwants. Voorbeelden van insecten op en rondom het water zijn de schaatsenrijder en libellen.

Geelgerande watertor

- Rivierkreeftjes, zowel de Amerikaanse als de Europese leven hier in de polder. De Amerikaans is een zogenaamde exoot, hoort hier van nature niet thuis. Ook zij hebben een uitwendig skelet.

Amerikaanse rivierkreeft

- Wormen, poliepen, bloedzuigers en weekdieren komen ook in het water voor. Dit zijn ongewervelden zonder pootjes. Vaak hebben weekdieren ter bescherming een uitwendig huisje, zoals de mossel en de waterslak.

waterslak

Locatie 6; NIEUWBURG

In de noordoosthoek van de huidige polder ligt het kasteel de Nieuwburg. Ook bij dit kasteel is in 1971 en 1976 archeologisch onderzoek gedaan. Helaas zijn de resultaten van deze onderzoeken nooit volledig uitgewerkt. Er is alleen nog een opgravingsplattegrond, de vondsten en enkele algemene artikelen.

Bij nader onderzoek in het terrein, van bronnen en vondsten is vastgesteld dat het kasteel uit twee afzonderlijke delen bestaat. Een voorburcht uit het midden van de 13e eeuw en een in 1282 gebouwde hoofdburcht. De voorburcht ligt op zware zeelei en de hoofdburcht op de Vronergeest (oude strandwal). De voorburcht komt voor in oorkonden van graaf Willem

II, waarin wordt gesproken van een “castris” bij Vrone. Dit kan vertaald worden als “versterkte legerplaats”. De voorburcht heeft een afmeting van 40 bij 42 meter met torens op de noordoostelijke hoeken (richting West-Friesland), had een bakstenen muur van 1 meter dik en een gracht. Waarschijnlijk hebben er ook torens op de zuidelijke hoeken gestaan. Het was daarmee een van de eerste vierkante kastelen in Nederland. Het ging als voorburcht dienen toen aan het eind van dezelfde eeuw de compactere en regelmatigere hoofdburcht van 24 bij 25 meter gebouwd werd. Deze hoofdburcht had geen torens op de hoeken, maar wel een vierkante donjon en een vierkante poorttoren in de zijde tegenover de donjon. De voor- en hoofdburchten waren door een ophaalbrug verbonden omdat er een tussengracht liep. Het complex was namelijk omringd door een dubbele singelgracht.

Met de toegangsweg aan de westzijde, de kant naar Alkmaar, met hierop de voorburcht aangesloten, stond de hoofdburcht gericht op het oosten, de richting van de West-Friezen, de toenmalige vijand. Dit was in tegenspraak met het toenmalige principe van defensie, waarbij via een gracht, een voorburcht, een tweede gracht en een hoofdburcht pas de donjon bereikt kon worden: deze was direct in het zicht van de hoger gelegen Vroner gebied en de vijand kon dus bijna rechtstreeks de hoofdtoren bereiken in plaats van door al deze obstakels heen te gaan. Sommige historici vermoeden dat bewust voor dit concept met de donjon als afschrikwekkend beeld in het zicht van de vijand gekozen was.

De Nieuwburg werd bewoond door de baljuw, een bestuursambtenaar in dienst van Floris V. De contouren van het kasteel zijn met wandelpaden zichtbaar gemaakt in het veld.

De plundering van Alkmaar in 1517 was echter de genadeslag voor de Nieuwburg. Het was de tijd van de Gelderse Oorlogen tussen Holland en Friesland, en de Friese krijgsheer Grote Pier stak met zijn Fries-Gelderse bende Nieuwburg, toen bewoond door de baljuw Jan Gerritsz van Egmond (?-1523), en Middelburg, toentertijd de laatste twee kastelen in de regio, in brand.

Wat ervan over was werd in opdracht van het Alkmaarse stadsbestuur in 1525 grotendeels gesloopt. Alleen de fundering bleef achter: de funderingsstenen zou ‘gegoten’ werk zijn, waardoor ze niet makkelijk verwijderd konden worden. De stenen zijn gebruikt voor de bouw en versterking van de Alkmaarse stadsmuur; o.a. bij de Gasthuisstraat.

Locatie 7; HOORNSE VAART

We staan nu bij de dijk langs de Hoornse Vaart, op heel oude kaarten ook wel Nieuwe Vaart genoemd.

De polder Heerhugowaard, hier vlakbij, is tussen 1629 en 1631 drooggemalen. De stad Alkmaar die zeer nauw betrokken was bij de besturen van de nieuwe polder besloot al in de planfase om een vaart te graven tussen de nieuwe ringsloot van Heerhugowaard en de stad Alkmaar, de aanbesteding hiervan was in 1625, om te zorgen dat het voor de toekomstige boeren uit Heerhugowaard en voor boeren uit de Niedorpen en Langedijk makkelijker werd om hun landbouwproducten in Alkmaar te verhandelen. Voorkomen moest worden dat er met Hoorn gehandeld werd. Tijdens het graven hebben mensen uit Hoorn verschillende keren sabotage gepleegd.

Door het hoge peil van het boezemwater van de Raaksaatsboezem moest er dijken langs gelegd worden, net zo hoog als de dijken van de polder Heerhugowaard en het Geestmerambacht.

Bij de drooglegging van de Heerhugowaard ontstond een probleem met de boezemcapaciteit rond dit gebied. Het meer de Grote Waard/ Heerhugowaard was een

grote boezem en daar konden de molens van het Geestmerambacht en de Nijdorper Kogge op uitwateren, via de Langereis en spuisluizen bij Aartswoud waterde het uit op de Zuiderzee. Maar met het droogleggen van de Heerhugowaard moesten andere wegen bewandeld worden. Met 14 strijkmolens langs de Heerhugowaard werd het overtallige water in de Schermerboezem gemalen. Zes molens daarvan hebben langs de Hoornse vaart gestaan, 4 zien we nu nog. Ook bij Rustenburg staan nog 3 strijkmolens. De Schermerboezem had een betere afwatering op de Zuiderzee en het IJ. Zoals gezegd werden deze molens overbodig toen de peilen gelijkgetrokken werden. Dit gebeurde in de jaren 30 van de vorige eeuw. Middels het West-Fries kanalenplan veranderde er veel in het peil van de diverse boezems. Er werd onder andere een kanaal gegraven van Alkmaar Omval richting Kolhorn. De Hoornse vaart kreeg het peil van de Schermerboezem en in 1941 werden de strijkmolens overbodig. Door de aanleg van de nieuwe Hoornse Vaart ontstond een aparte polder de Oudorperpolder. Gescheiden van de rest van het Geestmerambacht. De polder kreeg ook eigen molens, een daarvan staat aan de westkant van Oudorp.

Locatie 8; STRIJKMOLENS en DE ZES WIELEN

Oorspronkelijk zijn er destijds voor het waterbeheer van de Oudorperpolder 10 strijkmolens gebouwd. Hiervan staan er nog 4 op de molenkade en één bij Oudorp. De molens zijn bedoeld om de waterstand in de Oudorperpolder te reguleren.

De Strijkmolens

De zes? strijkmolens maakten deel uit van een serie van veertien molens die na de drooglegging (1625-1631) van de Heerhugowaard de waterhuishouding in westelijk West-Friesland op peil moesten houden. Behalve deze zes stonden er ook nog vier molens bij Rustenburg en vier ten oosten van Oudorp. De zes molens bij Oudorp, die eenvoudigweg werden aangeduid met de letters A tot en met F, waren bovenkruisers. Dat wil zeggen dat de kap in de wind kon worden gedraaid. Zoals bij de meeste Noord-Hollandse molens zat het kruiswerk in de molen en niet buiten, zoals bij de Zuid-Hollandse molen met een kruiswerk aan de 'staart'.

Al in 1688 ging molen F in vlammen op. Deze werd niet herbouwd, kennelijk kon men toe met vijf molens. Deze situatie bleef bestaan tot 1941. De aanleg van het kanaal Omval-Kolhorn en een grootscheepse herziening van de boezemsystemen maakten de vijf molens overbodig. De gevolgen waren jammerlijk.

Molen A werd gesloopt. Het Openluchtmuseum in Arnhem was op zoek naar een Noord-Hollandse watermolen en kon deze goed gebruiken. De molen werd gedemonteerd en in Arnhem opgeslagen. Tijdens oorlogsgeweld ging de molen daar verloren. De nog vier overgebleven molens stonden stil. De kaden vervielen, de kolken werden gedempt. Vlak langs de molens kwam een fietspad, er was immers geen gevaar meer van draaiende wieken.

In de jaren negentig van de vorige eeuw vergaderde men langdurig over de toekomst van de molens. De provincie – eigenaar van het viertal – zag ze als monumenten die uitsluitend geschikt waren om erin te wonen. Maar wel tegen een nogal hoge huur.

Molenliefhebbers streefden naar volledig herstel. Met de bedoeling de molens weer te laten draaien en indien mogelijk ook te laten malen. Er volgde nog meer overleg en de tijd

verstreek. Er werden onderdelen uit molen C gesloopt om te gebruiken in molen D. Onverlaten stalen het koper van de bliksemafleider in molen C.

BRANDSTICHTING. Vandalen staken in het voorjaar van 1999 deze molen in brand. Inmiddels waren in 1998 de molens met een behoorlijke bruidsschat overgedragen aan de ‘Molentichting Alkmaar’ en kon de restauratie stevig ter hand worden genomen. Het fietspad werd nu met bochten om de molens gelegd, zodat de wieken weer konden draaien. Bomen en struiken verdwenen. Onder de enthousiaste vrijwilligers meldde zich molenaar Aggie Fluitman die toestemming kreeg om in molen C te gaan wonen en deze te laten draaien.

Helaas, met kerstmis 2004 werd opnieuw brandgesticht en ging de pas gerestaureerde en nieuw ingerichte molen geheel verloren. Aggie was al haar spullen kwijt. Met groot doorzettingsvermogen nam men het werk opnieuw ter hand. In 2008 was het zover dat alle vier de molens konden draaien en molen C zelfs weer kon malen.

OVERTOOM op de HUYGENDIJK

Wie kent niet het kinderrijmpje “schuitjevaren, theetje drinken, varen we naar de overtoom, drinken we zoete melk met room”. Maar wie weet nog wat een overtoom is? Ze stonden vroeger overal, niet alleen in het polderlandschap, maar ook in steden. De overtoom, ook wel overhaal genoemd, dient om schepen over een dijk van de ene sloot in de andere te trekken. Een overhaal bestaat uit een houten helling aan weerszijden van de dijk, met op de dijk een as om een trekkabel omheen te winden. Schepen worden daardoor tegen de dijk omhooggetrokken om dan aan de andere kant van de dijk weer in de sloot te glijden. Ze worden zagezegt “overgehaald”. Het woord “toom” van overtoom komt van het woord “tjigen”, dat afkomstig is van het middeleeuwse woord “tien” hetgeen trekken betekent.

Een overtoom is vooral zichtbaar aan de twee verticaal opgestelde raderen of wielen, die met elkaar verbonden zijn door een as. Door de wielen te draaien, wordt de trekkabel om de as gewonden, waardoor de boot omhoog wordt getrokken. Soms zijn deze raderen zo groot dat er een man in kan lopen, die daarmee het rad in beweging brengt. Bij kleinere overhalen draait men met de hand aan een spaakwiel.

Bij Alkmaar, langs de Hoornse vaart, stonden drie van dergelijke overhalen met elk dan zes wielen. Nog steeds heet het daar “de Zes Wielen”, genoemd naar deze drie overhalen.

De naam als zowel de kade als buurtschap de Zeswielen is te danken aan de zes raderen of wielen van de drie overtomen die naast de sluis lagen in de Rekerdijk. De schutsluis bracht de schepen van het ene waterpeil naar het andere. De overtomen of wel de overhalen takelden de kleinere scheepjes van de boeren en tuinders uit de Langedijk en omgeving over de dijk. In 1757 werden de drie overtomen wegens bezuinigingen vervangen door een enkele grotere overtoom.

Door het Westfriese kanalenplan, waaronder de aanleg van het kanaal Omval-Kolhorn, verdween de Zeswielenluis. Daarmee verloren ook de strijkmolens langs de Molenkade in 1940 hun functie.

Locatie 9; HELOFYTENFILTER

Een helofytenfilter of moerasfilter is een filter dat met behulp van helofyten afvalwater zuivert tot een kwaliteit die onschadelijk is voor het milieu. Helofytenfilters worden

aangelegd om bijvoorbeeld vijvers of afstromend water van wegen te filteren. Een helofytenfilter ziet eruit als een rietkraag en bestaat vaak uit riet, biezengroei en lisdodde in een bed van grind en zand. Een helofytplant is een plant waarvan de wortels in het water staan en de groene delen boven water uitkomen. Dit in tegenstelling tot waterplanten (hydrofyten), waar ook de groene delen onder water staan.

In de Oudorperpolder is het doel om water dat afkomstig is van de Hoornse Vaart te zuiveren.

De wortels van helofyten staan in het water en van nature zit daar weinig zuurstof in. Maar ook wortels hebben zuurstof nodig, bijvoorbeeld om de ademhaling in stand te houden, te kunnen groeien etc. Als er zuurstof in het water zit, kan dan de plant dit opnemen en zo zichzelf (gedeeltelijk) voorzien van zuurstof. En de plant heeft voedingselementen nodig. Deze kan hij opnemen uit het water. Een gedeelte van de verontreiniging zal kunnen bestaan uit voedingselementen, en daarmee zal dit plantenproces al een reinigende werking hebben. Er zijn drie soorten helofytenfilters, te weten een verticaal filter. In het verticaal doorstromend helofytenfilter verblijft het water langer. Dit zorgt voor een maximale werking van het filter. Dit type wordt vooral voor zwaar vervuild water gebruikt. Het tweede type is het horizontale filter. Dit is een iets ingewikkelder filter. Hierbij stroomt het afvalwater onder de oppervlakte van het moeras. Het wordt aan de ene kant in het filter gepompt en aan de andere kant weer uit het filter gepompt. Dit type filter heeft als ondergrond grof zand en grind. Het wordt voor licht tot matig vervuild water gebruikt. Als derde hebben we het vloeiveld filter. Hierbij stroomt het water over de bodem van het moeras tussen de planten door. Het wordt vooral gebruikt voor licht verontreinigd water. Het filter in de Oudorperpolder is van het vloeiveldtype. Dit is de goedkoopste en makkelijkste oplossing. De planten in helofytenfilters leveren zelf niet de grootste bijdrage aan de zuivering, dit gebeurt vooral door bacteriën die in de bodem leven. De planten zorgen wel in hoge mate voor een goed leefklimaat voor die bacteriën.

Rondom de wortels van de helofytplanten leven talloze bacteriën die zuurstof nodig hebben. In vloeivelden en horizontaal doorstroomde filters werken de helofyten als een soort zuurstofpomp die via de wortels zuurstof onder het wateroppervlak inbrengen. Er ontstaat dan rondom de wortels een kleine aerobe zone. De zuurstof in deze zone wordt gebruikt door aerobe bacteriën, oftewel zuurstof minnende bacteriën, om de afvalstoffen af te breken. Deze afvalstoffen dienen dan weer als voedsel voor de bacteriën zelf en de planten. De helofytplanten brengen dus zuurstof naar de wortels. De bacteriën zetten afvalstoffen uit het water om in voedingsstoffen voor zichzelf en voor de planten. Verder naar onderen in een helofytenfilter zijn anaerobe bacteriën, bacteriën die zonder zuurstof leven, actief. Deze voeden zich onder andere met de afvalstoffen van de aerobe bacteriën hoger in het filter. Zo wordt het water op een natuurlijke manier gezuiverd, zonder dat er stoffen behoeven te worden toegevoegd. Het zuiveringsrendement van helofytenfilters is hoog.

De voordelen van een helofytenfilter zijn onder andere dat het een systeem is waar weinig of geen omkijken naar is. Ze veroorzaken geen ongedierte, stinken niet en het is het meest duurzame en energiezuinige systeem op de markt. En het kan bijna alle verontreinigingen aan.

Er zijn ook nadelen. Een helofytenfilter is geen oplossing voor alle verontreinigingen. Bijvoorbeeld opgeloste zouten worden maar beperkt opgenomen. Ook zijn ze gevoelig voor bacteriedodende schoonmaakmiddelen, zoals chloor. Ze kunnen niet alle verontreinigingen aan en werken minder goed bij lage temperaturen. Ook nemen ze ruimte in, die moet er dus

wel zijn. Gelukkig is die er in de Oudorperpolder. Ook een helofytenfilter heeft onderhoud nodig, bijvoorbeeld het jaarlijks afvoeren van het riet.

Locatie 10; GANZEN EN WATERKWALITEIT

Watervogels en dus ook ganzen hebben invloed op de ecologische kwaliteit en is vooral het grootst in geïsoleerde stilstaande wateren zoals de Oudorperpolder. Vanwege bescherming kunnen vogels niet zomaar worden verjaagd of verstoord. Belasting van wateren door vogels is een natuurlijk fenomeen met relatief gering handelingsperspectief.

In de Nederlandse oppervlaktewateren zijn jaarlijks miljoenen watervogels te vinden, zowel broedvogels als doortrekkers en wintergasten. Het gaat hierbij om onder andere eenden, ganzen, zwanen, aalscholvers, meeuwen, sterns, steltlopers, reigers en meerkoeten. De aantallen vogels en de invloed van deze vogels op de ecologische kwaliteit is het grootst in geïsoleerde stilstaande wateren.

Vogels kunnen op verschillende manieren, zowel direct als indirect, invloed uitoefenen op de ecologische kwaliteit. Het gaat hierbij vooral om het beïnvloeden van de productiviteit van het water, via de aan- of afvoer en circulatie van nutriënten, lees hun uitwerpselen.

Directe invloed: aan- en afvoer van nutriënten.

Bij het foerageren nemen vogels nutriënten op, die via de productie van uitwerpselen en andere prooi-resten weer worden uitgescheiden. De invloed op de waterkwaliteit hangt af van de verdeling van activiteiten binnen en buiten het gebied. Er zijn ruwweg drie mogelijkheden:

- a) Aanvoer van externe nutriënten; De vogels foerageren buiten het gebied en brengen dit in de vorm van uitwerpselen of voedsel voor de kuikens binnen het gebied. Het gaat hier met name om twee routes. De eerste is als er nutriënten de ene plek naar een andere wordt gebracht. Dit komt vooral voor bij visetende vogels, zoals visdiefjes, die vaak in kolonies broeden. De uitwerpselen van de jonge en volwassen vogels spoelen dan van het land in het omliggende water. De tweede is als vogels op een plek foerageren en op een andere rusten. Bijvoorbeeld slaapplekken van ganzen, smienten en zwanen die (deels) buiten het gebied grazen. Ganzen en zwanen grazen vaak overdag buiten de begrenzingen van het gebied op weilanden en slapen 's nachts op het water of staand in ondiep water of op de oever binnen het gebied. Een deel van de uitwerpselen wordt dan op de slaapplek achtergelaten, veelal rechtstreeks in het water of in de natte oeverzone. Dit gebeurt momenteel in de Oudorperpolder.
- b) Circulatie van interne nutriënten; Veel watervogels verblijven dag en nacht in het gebied, waar dus zowel de consumptie als de uitscheiding plaatsvindt. Dan is dus alleen sprake van mobilisatie van interne nutriënten.
- c) Afvoer van nutriënten; Vogels die in het gebied foerageren maar elders broeden of rusten. Bijvoorbeeld afvoer van nutriënten in de vorm van vis naar broedkolonies buiten het gebied.

In de Oudorperpolder is er sprake van aanvoer van externe nutriënten. De vele ganzen produceren tijdens het grazen overdag met grote regelmaat keutels. Kolganzen bijvoorbeeld produceren overdag 4,5 tot 4,8 keutels per uur. Op de slaapplek neemt die frequentie af, daar zijn aan het eind van de nacht hoopjes van 10 keutels per gans te

vinden, op een totaal van 80 per dag. Het gebied zal dus als er geen maatregelen worden genomen langzaam voedselrijker worden. Dat zal normaliter leiden tot meer algengroei waardoor minder licht in het water kan komen en er een minder zuurstofrijk waterleefgebied zal ontstaan.

Indirecte effecten

Consumptie van water- en oeverplanten kunnen een negatief effect hebben. Waterplanten omdat deze de sedimentatie van zwevende slibdeeltjes bevorderen. Van oeverplanten omdat vraat van bijvoorbeeld ganzen de ontwikkeling helofytenfilters en natuurvriendelijke oevers vertragen of te niet doen. In de Oudorperpolder ligt onder andere een helofytenfilter en wordt riet en andere oeverplanten door ganzen gevreten.

Een ander indirect effect is dat een hoge concentratie ganzen andere vogels in de weg kunnen zitten, waardoor hun aantal in de polder afneemt.

Locatie 11; WEIDEVOGELS in de Oudorperpolder

We staan midden in de Oudorperpolder en kijken rond op zoek naar weidevogels. Die zijn er volop in het voorjaar (maar september is geen goede maand om naar weidevogels te zoeken en te bekijken).

Het is vrij uniek dat binnen de bebouwde kom een polder ligt waar zoveel vogels broeden. De Stichting Oudorperhout is heel actief om de weidevogels te beschermen en in stand te houden. Met de gemeente Alkmaar wordt goed samengewerkt. Het beheer wordt steeds meer gericht op de wensen van de diverse vogelsoorten.

Niet alleen de weidevogels profiteren hiervan. De ganzen hebben het gebied ook ontdekt. En de kraaien weten ook heel goed dat hier wat te halen valt.

De Stichting Oudorperhout inventariseert al jaren het aantal broedvogels. Ondanks alle inspanningen daalt het aantal grutto's de laatste jaren. Het aantal grauwe ganzen is heel erg groot maar in 2022 is toch een duidelijke achteruitgang waargenomen. De gemeente Alkmaar heeft in het voorjaar meer dan duizend ganzeneieren gedompeld. Dat betekent dat de eieren in olie worden gedompeld waardoor de embryo's geen zuurstof meer krijgen.

Weide/hooilandsoorten	2014	15	16	17	18	19	20	21	22
Scholekster	3	3	3	4	2	4	3	3	3
Kievit	9	13	16	15	12	13	16	22	16
Grutto	10	10	12	11	12	11	11	7	5
Tureluur	4	3	2	4	4	3	3	2	2
Gele Kwikstaart	0	0	1	0	1	0	0	2	0
Witte Kwikstaart	0	0	1	1	1	1	2	1	1
Slobeend	5	4	3	5	7	6	6	5	5

Water- en rietvogels	2014	15	16	17	18	19	20	21	22
Fuut	1	3	2	2	1	4	3	3	2
Knobbelzwaan	1	1	1	0	1	1	0	0	0
Grauwe Gans	35	19	64	42	58	75	116	116	90
Soepgans	0	0	3	4	4	2	7	5	7
Canadese Gans	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Brandgans	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Nijlgans	3	3	3	3	5	6	5	6	4

Bergeend	0	1	1	2	1	1	1	1	0
Krakeend	7	4	7	6	7	6	8	11	11
Wilde Eend	6	4	11	13	10	13	10	10	10
Soepeend	0	0	2	4	3	2	2	3	3
Kuifeend	5	5	8	6	4	2	5	10	8
Tafeleend	0	0	0	0	1	1	2	1	2
Waterral	0	1	0	0	1	2	1	1	0
Waterhoen	4	5	6	6	11	7	9	9	9
Meerkoet	11	11	6	13	11	14	10	14	14
Kokmeeuw	0	0	1	9	4	1	12	60	38
Stormmeeuw	0	1	5	0	0	0	0	1	1
Visdief	0	0	1	1	1	1	1	1	0
Blauwborst	2	0	2	0	0	2	2	0	0
Kleine Karekiet	14	9	14	15	15	18	18	13	17
Rietgors	1	2	2	2	2	3	3	3	3
Rietzanger	2	2	5	6	2	3	3	2	3
Bosrietzanger	0	1	0	2	1	2	4	0	0

De resultaten van 2023 zijn nog niet gepubliceerd.

Locatie 12; DRAKENTANDEN:

Als onderdeel van de door de Duitsers gebouwde verdedigingswerken rond Alkmaar, werden er in 1942 op alle toegangswegen naar de stad versperringen opgeworpen. Aan de Kennemerstraatweg in Heiloo en langs de Munnikenweg in Oudorp kwamen zogenaamde

‘Höckerhindernisse’ of ook wel drakentanden genoemd. Deze hindernissen bestonden uit enkele tientallen meters lange velden met drie rijen brede betonnen punten van zeker een meter hoog, die bedoeld waren om tanks tegen te houden. De binnenkant van deze punten bestonden uit ijzeren spoorbielzen en waren geplaatst aan beide kanten van de wegen. De weg zelf kon afgesloten worden met grote betonnen rollen.

Vrij snel na de bevrijding werden veel verdedigingswerken opgeruimd, maar de tankwallen bleven vaak langer liggen, omdat ze minder in de weg zaten of erg moeilijk te ruimen waren. Zo ook bij de Munnikenweg, eind jaren 50 van de vorige eeuw, toen dhr. J.S. van Veen grond kocht met een stuk tankwal er op. Hij hoopte op een kwalitatief slecht beton dat hij makkelijk zelf kon slopen. Hij had namelijk gehoord dat in de oorlog toeleveranciers de Duitsers niet altijd aan de juiste grondstoffen hielpen. Helaas bleek dat niet het geval en moest hij de hulp van een professioneel slopersbedrijf uit Heiloo inroepen. Nadat uiteindelijk een stuk van de tankwal geruimd was, kon er mooi huis gebouwd worden. Aangestoken door het succes van zijn broer bouwde later dhr. J. van Veen later ook een huis aan de andere kant van de Munnikenweg waar ook nog drakentanden lagen.

Na de jaren 60 bleven de laatste resten van de tankwal aan beide kanten van de Munnikenweg nog lange tijd open en bloot liggen. Het was een spannend speelterrein voor de lokale kinderen die er hutten bouwden en bramen plukten. Tot in de jaren 80 waren de betonnen punten nog goed zichtbaar. Tijdens de bebouwing van een deel van de Oudorperpolder werd de tankwal niet geruimd, maar kwam er wat groen omheen en werd een deel geheel onder het zand gestopt om een voetpad aan te leggen rond het Zwijnsmeertje. Met de jaren begon echter het groen zich steeds meer te verspreiden en in 2016 was er bijna niks meer te zien van de betonnen tanden. Enkele kleine met Hedera klimopplantjes bedekte heuveltjes en puntjes beton deden vermoeden dat hier iets verscholen lag. Ook verdween de tankwal uit het geheugen van vele Alkmaarders en Oudorpers.

In 2017 gingen het Regionaal Archief Alkmaar en gemeentelijke vakgroep Erfgoed Alkmaar een samenwerking aan om dit stukje geschiedenis weer zichtbaar te maken en natuurlijk kon daar een informatiebord niet bij ontbreken. 20 april was de onthulling in aanwezigheid van de Alkmaarse wethouder Anjo van der Ven.

September 2023, Frank Elzas, Johan de Vries, Jan Kamper